

حقوق معنوی و نقش ثبت حق چاپ در حفاظت از آثار خوشنویسی و نگارگری

محمد زینالی

دانشجوی مقطع دکتری رشته حقوق بین الملل دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، دارای گواهینامه فوق

ممتاز در خط شکسته

چکیده

حقوق مالکیت ادبی و هنری عبارت از حقی که برای مولف و مصنف و هنرمند نسبت به اثر خود شناخته شده اعم از اینکه اثر جنبه علمی یا صرفاً ادبی... حقوق مالکیت ادبی و هنری عبارت از حقی که برای مولف و مصنف و هنرمند نسبت به اثر خود شناخته شده اعم از اینکه اثر جنبه علمی یا صرفاً ادبی یا هنری داشته باشد و به حفاظت از آثار نویسندگان و مولفان و هنرمندان اشاره دارد. این حق مجوز فروش، انتشار، دسترسی و هرگونه تغییر و تحول را در اختیار فرد یا افرادی قرار می‌دهد که برای نخستین بار اثر یا ایده‌ی مربوطه را تولید کرده اند. قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان که در سال ۱۳۴۸ به تصویب رسیده مهمترین قانونی است که از حقوق مالکیت ادبی و هنری حمایت می‌کند. این قانون شامل سی و سه ماده و سه تبصره می‌باشد و در تاریخ ۳۱ مرداد ۱۳۸۹ طرح اصلاح ماده ۱۲ این قانون به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. حقوق مالکیت معنوی در ایران و به طور کلی حقوق مالکیت معنوی به قوانینی برای حمایت از حقوق پدیدآورندگان و صاحبان اختراعات، نوشته‌ها، موسیقی، طرح‌ها و سایر آثار می‌پردازد.

واژگان کلیدی: حقوق، حقوق هنری، مالکیت، هنرمندان، اختراعات.

طبقه‌بندی JEL: فقه - حقوق - جزا و جرم‌شناسی - حقوق بین‌الملل - حقوق خصوصی

Scientific Journal of Modern
Jurisprudence and Law

Print ISSN: 2717- 1469
Online ISSN: 2717 - 1477

Profile in ISC, SID, Noormags,
Magiran, Ensani,
GoogleScholar
www.jaml.ir

fifth year, Issue 17

Pages 1-15

Intellectual Property Rights and the Role of Copyright Registration in the Protection of Calligraphy and Painting Works

Mohammad Zeinali

PhD student in International Law, Islamic Azad University, Tabriz
Branch

Abstract

Literary and artistic property rights are the rights recognized for the author, composer, and artist over their work, whether the work is scientific or purely literary... Literary and artistic property rights are the rights recognized for the author, composer, and artist over their work, whether the work is scientific or purely literary or artistic, and refer to the protection of the works of writers, authors, and artists. This right grants the individual or individuals who first produced the relevant work or idea the right to sell, publish, access, and any changes or transformations. The Law on the Protection of the Rights of Authors, Composers, and Artists, which was passed in 1969, is the most important law that protects literary and artistic property rights. This law consists of thirty-three articles and three notes, and on August 11, 2010, the Islamic Consultative Assembly approved the amendment to Article 12 of this law. Intellectual property rights in Iran, and in general, intellectual property rights, deal with laws to protect the rights of creators and owners of inventions, writings, music, designs, and other works.

Keywords: Rights, Artistic Rights, Ownership, Artists, Inventions.

JEL Classification: Jurisprudence - Law - Criminal and Criminology - International Law - Private Law

مقدمه

در ایران حوزه های مختلفی از جمله کپی رایت، علائم تجاری، ثبت اختراع و اسرار تجاری است. قانون کپی رایت از حقوق پدیدآورندگان در آثارشان در هنرهای زیبا، انتشارات، سرگرمی و نرم افزارهای رایانه ای حمایت می کند. اگر دیگران بدون اجازه کار صاحبان را کپی، ارائه یا نمایش دهند، قوانین از مالک اثر محافظت می کند. قانون علامت تجاری از کلمه، عبارت، نماد یا طرحی محافظت می کند که توسط یک واحد تجاری برای شناسایی محصول یا خدمات خود استفاده می شود. به عنوان مثال می توان به حروف نارنجی و صورتی سوسیس Dunkin' Donuts، لوگوی اپل و سه راه راه آدیداس اشاره کرد. صاحبان علائم تجاری می توانند از استفاده دیگران از علائم آنها یا علائمی که به طور گیج کننده ای مشابه هستند جلوگیری کنند تا مصرف کنندگان نتوانند منبع را شناسایی کنند. قوانین فدرال و ایالتی بر علائم تجاری حاکم است، اما قانون لانهام منبع اصلی حمایت از علائم تجاری است. این قوانین در برابر نقض و رقیق شدن محافظت می کند. حقوق مربوط به علائم تجاری با استفاده از اولین علامت تجاری در تجارت یا ثبت اولین علامت در اداره ثبت اختراع و علائم تجاری ایالات متحده به دست می آید.

آثار مورد حمایت حقوق مالکیت ادبی و هنری

حقوق مادی پدید آورنده موقعی از حمایت قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان برخوردار خواهد بود که اثر برای نخستین بار در ایران چاپ یا پخش یا نشر یا اجرا شده باشد و قبلاً در هیچ کشوری چاپ یا نشر یا پخش و یا اجرا نشده باشد.

علاوه بر اصالت اثر لازم است تا اثر دارای مالیت و اعتبار قانونی باشد مثلاً بر اساس احکام شرعی، یک فیلم مستهجن، یک شعر توهین آمیز، مجسمه عریان، و نظایر آن، مشمول حمایت از حقوق مالکیت ادبی و هنری نیست چون فاقد مالیت است و اثر قابل حمایت به شمار نمی آید.

مطابق ماده ۲ قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان اثرهای مورد حمایت حقوق مالکیت ادبی و هنری به شرح زیر است:

کتاب و رساله و جزوه و نمایشنامه و هر نوشته دیگر علمی و فنی و ادبی و هنری.

شعر و ترانه و سرود و تصنیف که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.

اثر سمعی و بصری به منظور اجراء در صحنه های نمایش یا پرده سینما یا پخش از رادیو یا تلویزیون که بهر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.

اثر موسیقی که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.

نقاشی و تصویر و طرح و نقش و نقشه جغرافیائی ابتکاری و نوشته ها و خط های تزئینی و هر گونه اثر تزئینی و اثر تجسمی که به هر طریق و روش به صورت ساده یا ترکیبی بوجود آمده باشد.

هرگونه پیکره یا مجسمه.

اثر معماری از قبیل طرح و نقشه ساختمان.

اثر عکاسی که با روش ابتکاری و ابداع پدید آمده باشد.

۱ - تهیه فیلم های سینمایی و تلویزیونی و مانند آن.

۲ - نمایش صحنه ای مانند تأثر و باله و نمایش های دیگر.

۳ - ضبط تصویری یا صوتی اثر بر روی صفحه یا نوار یا هر وسیله دیگر.

۴ - پخش از رادیو و تلویزیون و وسایل دیگر.

۵ - ترجمه و نشر و تکثیر و عرضه اثر از راه چاپ و نقاشی و عکاسی و گراور و کلیشه و قالب ریزی و مانند آن.

۶ - استفاده از اثر در کارهای علمی و ادبی و صنعتی و هنری و تبلیغاتی.

۷ - به کار بردن اثر در فراهم کردن یا پدید آوردن اثرهای دیگری که در ماده دوم این قانون درج شده است.

ثبت اختراع در قوانین مالکیت معنوی چیست؟

قانون ثبت اختراع برای اختراعات جدید که می توانند محصولات، فرآورده ها یا طرح ها باشند حمایت می کند و مکانیزمی برای حمایت از اختراع فراهم می کند. قانون ثبت اختراع به اشتراک گذاری پیشرفت های جدید با دیگران را برای تقویت نوآوری ترویج می کند. صاحب امتیاز حق دارد از دیگران در برابر تولید، استفاده، توزیع یا واردات کالای محافظت شده محافظت کند. اساساً حق اختراع یک حق مالکیت است که می تواند مجوز، فروخته، رهن یا واگذار شود.

اسرار تجاری شیوه های تجاری، فرمول ها، طرح ها یا فرآورده هایی هستند که در یک تجارت استفاده می شوند. این به طور خاص برای ایجاد مزیت رقابتی برای یک تجارت

اثر ابتکاری مربوط به هنرهای دستی یا صنعتی و نقشه قالی و گلیم.

اثر ابتکاری که بر پایه فرهنگ عامه (فولکلور) یا میراث فرهنگی و هنری ملی پدید آمده باشد.

اثر فنی که جنبه ابداع و ابتکار داشته باشد.

هرگونه اثر مبتکرانه دیگر که از ترکیب چند اثر از اثرهای نامبرده در این فصل پدید آمده باشد.

حقوق مالکیت ادبی و هنری مولفان

پدید آورنده یک اثر فکری نسبت به اثری که در نتیجه ابداع خود به وجود آورده دارای یک حق مالکیت غیر مادی انحصاری و قابل استناد در برابر همه است و قانون نیز مالیت این آثار را با تصویت قانون حمایت از حقوق مولفان مصنفان و هنرمندان به رسمیت شناخته و تحت عنوان شاخه ای از حقوق مالکیت معنوی به عنوان حقوق مالکیت ادبی و هنری حمایت کرده است.

مطابق ماده ۳ قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان حقوق پدید آورنده شامل حق انحصاری نشر و پخش و عرضه و اجرای اثر و حق بهره برداری مادی و معنوی از نام و اثر او است.

ماده ۴ - حقوق معنوی پدید آورنده محدود به زمان و مکان نیست و غیرقابل انتقال است.

ماده ۵ - پدید آورنده اثرهای مورد حمایت این قانون می تواند استفاده از حقوق مادی خود را در کلیه موارد و از جمله موارد زیر به غیر واگذار کند:

کنند و احساس کنند که از آنها محافظت می شود. سطح ملی و بین المللی.

مقررات ملی در ایران (جمهوری اسلامی) دارای قانون ثبت اختراع و علائم تجاری از جولای ۱۹۳۱ و قانون کپی رایت است. قوانینی برای حمایت از نویسندگان وجود دارد، اما هیچ مقررات ملی برای طراحی و مدل های صنعتی وجود ندارد. به گفته این سایت، در سطح بین المللی، آنها پروتکلی را در رابطه با موافقتنامه مادرید در رابطه با قرارداد ثبت بین المللی علائم حق نسخه برداری WIPO امضا کرده اند. با مراجعه به سامانه ثبت اختراع ایران، تاریخچه زیادی وجود دارد. این دفتر دارای یک دفتر ثبت اختراع و همچنین محدودیت های ملی است که حقوق را تجویز و حمایت می کند.

تصویر کلی حقوق مالکیت فکری در ایران

تصویر کلی اینتل دسترسی به اطلاعات ثبت اختراع ایران و وضعیت حرفه های ثبت اختراع بررسی می شود. در نهایت، تغییراتی که در حال حاضر در حال وقوع است و انتظار می رود تصویر کلی حقوق مالکیت معنوی در ایران را تغییر دهد، تشریح شده است. ملاحظات IP² در برنامه های توسعه ایران در این زمینه ارائه شده است. برای نشان دادن جهت گیری مقامات ایرانی در سیاست گذاری حقوق مالکیت معنوی است.

اگر یک شرکت خارجی هستید که از طریق رسانه های اجتماعی یا هر وسیله دیگری مشکوک به نقض آن هستید، توصیه می کنیم از یک وکیل IP محلی بپرسید. او می تواند

طراحی شده است. این اسرار تجاری در غیر این صورت برای یک "بیگانه" تجارت شناخته نمی شود. نمونه ای از این فرمول کوکاکولا است. اسرار تجاری بدون ثبت محافظت می شوند و مالک باید اقدامات لازم را برای حفظ محرمانگی انجام دهد.

مدیرکل سازمان جهانی مالکیت فکری (WIPO¹) مراتب تجلیل خود را به وزیر امور خارجه تقدیم می کند و مفتخر است که در تاریخ ۱۴ دسامبر ۲۰۰۱ ودیعه دولت جمهوری اسلامی ایران را به وی ابلاغ کند. سند تصویب کنوانسیون تأسیس سازمان جهانی مالکیت معنوی (کنوانسیون WIPO) که در ۱۴ ژوئیه ۱۹۶۷ در استکهلم امضا شد و در ۲۸ سپتامبر ۱۹۷۹ اصلاح شد. بر اساس سایت رسمی WIPO، کنوانسیون مذکور با با احترام به جمهوری اسلامی ایران، در ۱۴ مارس ۲۰۰۲.

اقدامات اخیر

در سال های گذشته، دولت ایران برای تعامل با نهادهای بین المللی و آمادگی برای عضویت در سازمان تجارت جهانی تلاش کرده است تا قانون مالکیت معنوی ملی خود را به روز کند. حقوق مالکیت حقوق مالکیت ایرانی شامل مقرراتی در مورد رویه های مدنی و اداری، اقدامات جبرانی و الزامات ویژه مربوط به اقدامات مرزی و رویه های کیفری است که تشریفات و راه حل هایی را مشخص می کند که باید در دسترس باشد تا دارندگان حقوق بتوانند به طور مؤثر حقوق خود را اجرا

² مالکیت معنوی

¹ World Intellectual Property Organization
سازمان جهانی مالکیت

WTO صرف داشتن قوانین IP کافی نیست - آنها باید به درستی اجرا شوند.

اجرای حقوق مالکیت معنوی

اجرای حقوق مالکیت معنوی تحت کنوانسیون های این موضوع قرار دارد. این کنوانسیون ها می گویند که دولت ها باید اطمینان حاصل کنند که حقوق مالکیت معنوی را می توان تحت قوانین آنها اجرا کرد. همچنین، مجازات های مربوط به تخلف باید از تخلفات بیشتر جلوگیری کند. رویه ها باید منصفانه و عادلانه باشد و بی جهت پیچیده یا پرهزینه نباشد. آنها نباید دارای محدودیت های زمانی نامعقول یا تاخیرهای بی دلیل باشند. طرف های درگیر باید بتوانند از دادگاه برای بررسی یک تصمیم اداری یا اعتراض به تصمیم دادگاه پایین تر درخواست کنند. آنها باید بتوانند برای جلوگیری از تخلفات بیشتر، علیه متخلفان اقدام کنند. خسارات ناشی از هرگونه تخلف واقعی را جبران کنید.

حقوق پدید آورنده مالکیت ادبی هنری چیست؟

هر مولف، مصنف و یا هنرمندی تحت حمایت قانون مالکیت فکری می باشد و دارای حقوق متعددی هستند. این حقوق ها عبارتند از:

حقوق مادی آثار هنری ادبی

ویژگی های حقوق مادی در نظر گرفته شده ناشی از حق مالکیت ادبی هنری اثر مولف عبارتند از: انتقال اختیاری اثر

بازار و ثبت نام های IP را تماشا کند. آنها روزنامه رسمی را زیر نظر خواهند داشت، با ثبت علائم تجاری مشابه مخالفت می کنند و تجارت متخلف احتمالی و دارایی های IP ثبت شده را ارزیابی می کنند. اگر در حال حاضر از علامت تجاری خود در ایران استفاده نمی کنید، این خطر وجود دارد که رقبای شما برای لغو علامت تجاری اقدام کنند. توصیه می کنیم برای یافتن راه حلی برای این موضوع از وکلای مجرب IP مشاوره حقوقی بگیرید. پیروزان پروین و صادق شمشیری در مقاله حقوق مالکیت لکتول در ایران نتیجه گیری کنید.

سامانه حقوق مالکیت معنوی ایران

سیستم IP ایران نشان می دهد که در چارچوب توافقنامه تریپس، قانون حقوق مالکیت معنوی ایران، ثبت اختراع، طرح صنعتی و قانون علائم تجاری جدید پیشرفت زیادی داشته است. ایران باید برخی از پیش نیازها را برای تسهیل حفاظت از حقوق معنوی در سطح ملی و بین المللی برآورده کند. همچنین برای آماده سازی اقتصاد ملی. و بخش های صنعتی برای اجرای قانون بین المللی حقوق مالکیت، به ویژه توافقنامه تریپس، و برای الحاق به WTO³.

مالکیت فکری در ایران نیز از نظر اجرایی پیشرفت زیادی داشته است. دولت گام های بزرگی در این زمینه برداشته است. تحت سیستم جدید IP⁴ ایران، هر دو رویه اداری و قضایی برای اجرای قانون IP توسعه یافتند. قانون جدید گمرکی ایران که در سال ۱۳۹۰ به تصویب مجلس رسید، جایگزین قانون گمرکی سال ۱۳۵۰ شد. مورد عضویت در

⁴ مالکیت معنوی

³ World Trade Organization
سازمان تجارت جهانی

به غیر و همچنین محدودیت مدت آن‌ها. این حق شامل بخش‌های زیر است:

۱- حق نشر و تکثیر

بر اساس این حق، پدیدآورنده یا مولف حق چاپ و تکثیر اثر خود را به صورت انحصاری دارد. چاپ و تکثیر با توجه به انواع مختلف آثار، کاملاً متفاوت است و شامل: ضبط مغناطیسی بر روی نوارهای کاست، نوارهای ویدئویی، موسیقی، چاپ و افست کتاب، عکاسی، گراور، قالب ریزی، کلیشه، انتقال بر روی میکروفیلم‌ها و سی‌دی‌های رایانه‌ای و... می‌شود. در حقوق آمریکا و انگلستان تکیه اصلی حقوق مالکیت ادبی هنری بر اساس همین حق مادی است. در واقع ریشه این تفکر از این نگرش ناشی می‌شود که در واقع حق هنرمند و مولف از انتشار اثر است نه از خلق و ابداع آن.

در واقع کپی‌رایت در ترجمه همان حق چاپ و تکثیر است ولی در مفهوم کلی و واقعی، باید به عنوان حق بهره‌برداری مادی اثر ترجمه شود.

۲- حق اجرا و عرضه و خواندن اثر برای عموم
بدین معنی است که پدیدآورنده یا مولف حق انحصاری اجرا و عرضه آثار خود را دارد.

۳- حق ترجمه

این حق بدین معنی است که هیچ‌کس این اجازه را ندارد که بدون اجازه مولف یا هنرمند آن را ترجمه کند.

۴- حق پخش اثر از طریق تصویر و صدا

مولف یا هنرمند حق انحصاری پخش تصویر یا صدای موسیقی آثار تجسمی و... را دارد.

۵- حق تولید اثر سازگار یا حق تلفیق

۶- حق ضبط اثر و حق تهیه فیلم

۷- حق استفاده از پاداش و...

در واقع، حقوق مادی ناشی از مالکیت ادبی-هنری هیچ محدودیتی ندارد و تمام حقوق مادی آن در انحصار مولف یا هنرمند است.

حقوق معنوی آثار هنری ادبی

حقوق معنوی مالکیت هنری ادبی در واقع مانند حقوق مادی آن مصداق مادی و ملموسی ندارد و در واقع حقوقی هستند که فقط مالکیت ادبی هنری اثر را برای مولف آن حفظ می‌کنند. این حقوق عبارتند از:

حق انتساب اثر به پدیدآورنده آن

این حق به این معناست که هیچ مولف یا هنرمندی، حتی با میل و رغبت خود این حق را ندارد که اثر خود را به نام یک شخص دیگر منتشر کند. البته این نکته قابل ذکر است که مولف می‌تواند با توجه به صلاحدید خود، اثرش را بدون نام منتشر کند.

حق احترام به تمامیت اثر

بر مبنای این حق و حقوق، هیچ‌کسی حق ندارد بدون رضایت و اطلاع صاحب اثر، تغییری در آثار او ایجاد کند و یا کاری را انجام دهد که شهرت صاحب اثر مخدوش شود. پس

که قابلیت تکثیر را ندارند و فقط به صورت مشاهده و رویت مورد بهره برداری قرار می گیرند.

قرارداد تهیه سمعی و بصری

این اثر در واقع مشمول مجموعه ای از تصاویر مرتبط و حاوی صدا است که به منظور نمایش ایجاد می شود. این آثار عبارتند از: فیلم کوتاه، فیلم سینمایی و...

قرارداد سفارش اثر

این قرارداد بین موسسات و اشخاص حقوقی و پدیدآورندگان آثار منعقد می شود.

نقش ثبت حق چاپ در حفاظت از آثار خوشنویسی و نگارگری در چین

آثار نگارگری و خوشنویسی طبق قانون حق چاپ چین به آثار هنرهای زیبا تعلق دارند. آنها ابزارهای مختلف و گستره وسیعی از انتشار دارند. در عمل، مشاهده دعوی حقوقی ناشی از نقض حق چاپ بر روی آثار هنری معمول است. یکی از ابزارهای مؤثر برای جلوگیری از چنین اختلافاتی، ثبت حق چاپ آثار هنری از قبل است. آقای ⁵Suo Laijun، معاون مدیر مرکز حفاظت از حق نسخه برداری چین (CCPC)⁶، به عنوان یک مرجع در ثبت حق چاپ، درک کاملی در مورد این موضوع دارد.

می توان گفت که در کل حق محترم شمردن کل اثر مولف همواره محفوظ است.

حق بر انتشار یا عدم انتشار اثر

همانگونه که از نام این حق پیداست، هیچ کسی این حق را ندارد که مولف یا هنرمند را مجبور به انتشار یا عدم انتشار اثر او کند. درکل مشخص کردن انتشار و یا عدم انتشار، زمان آن و چگونه انجام دادن آن منحصر در اختیار صاحب اثر قرار دارد.

قراردادهای حقوق مالکیت ادبی هنری

در ارتباط با حقوق مالکیت ادبی هنری قراردادهایی منعقد می شود که عبارتند از:

قرارداد نشر/انتشار

مهمترین و باارزش ترین قرارداد برای بهره برداری از حقوق مولف یا هنرمند، قرارداد انتشار می باشد. این قرارداد به معنی اجرای حق تکثیر هنرمند یا مولف است و به مصادیق اثر و توزیع آن و همچنین ساخت نمونه ها اشاره می کند. انتشار فقط به آثار ادبی محدود نمی شود آثار دیگر مانند نقاشی، موسیقی و... را نیز در بر می گیرد.

قرارداد عرضه اثر

بر اساس ای قرار داد مولف یا هنرمند حق ارائه و عرضه اثر خود را به کل یا قسمتی از جامعه را به یک شخص حقوقی یا حقیقی واگذار می کند. عرضه اثر به آثاری مربوط می شود

⁶ مرکز حفاظت از حق نسخه برداری چین

⁵ معاون مدیر مرکز حفاظت از حق نسخه برداری چین

صاحبان بسیار خوشحال بوده اند که به دست آوردن حق مطابق با تولید خودکار حق چاپ بسیار راحت بوده است. با این حال، آنها همچنین دریافته‌اند که ناراحتی‌های زیادی نیز از این اصل ناشی شده است، از جمله فقدان شواهد معتبر برای تثبیت حق چاپ در جایی که آثارشان به صورت ناشناس یا با نام مستعار منتشر می‌شود و لازم است زمان تکمیل آثار مشخص شود. بنابراین، این کشورها همچنین سیاست ثبت داوطلبانه حق چاپ را اتخاذ می‌کنند و به مالک حق چاپ ثبت نام به نام واقعی، زمان تکمیل شده و سایر موارد مربوطه ارائه می‌دهند.

بر اساس آمار ناقص، نزدیک به ۷۰ درصد از کشورها در سراسر جهان سیستم ثبت نام داوطلبانه را تعیین می‌کنند.⁹ NCAC قوانینی را برای ثبت داوطلبانه آثار در سال ۱۹۹۴ اعلام کرد. از آن زمان به بعد توجه بیشتری به شواهد ثبت حق چاپ در تفسیر و رویه قضایی در چین شده است. با این حال، از نظر درک صحیح از نقش و اهمیت ثبت کپی رایت، و همچنین سیستم حقوقی کپی رایت، هنوز جای پیشرفت وجود دارد. این به یک نگرانی بین المللی در مورد چگونگی تقویت چنین ثبت نام و ایجاد سیستم حقوقی مربوطه برای همگام شدن با توسعه فناوری‌های ارتباطی، به ویژه در عصر شبکه‌های دیجیتال تبدیل شده است.

¹⁰ WIPO در چند وقت اخیر نظرسنجی‌ها و تحقیقاتی را در مورد ثبت کپی رایت در سراسر جهان انجام داده است و سال

آقای سو بارها در مصاحبه اختصاصی با China IP⁷ تاکید کرد که لازم است نقش ثبت کپی رایت را برای حفاظت از آثار از جمله نقاشی و خوشنویسی کاملاً ایفا کند.

⁸ China IP: لطفاً معرفی مختصری از ثبت حق چاپ از نظر توسعه تاریخی، شرایط فعلی و روندهای آینده به ما ارائه دهید؟

آقای سو: در زمینه مالکیت فکری، به خوبی شناخته شده است که کپی رایت با ثبت اختراع و علامت تجاری در تولید خودکار کپی رایت به محض تکمیل کار متفاوت است، که نیازی به بررسی و تایید هیچ یک از ادارات دولتی ندارد. زمانی که حفاظت از حق چاپ وارد دوران مدرن شد، یک دوره ثبت اجباری حق چاپ وجود داشت. با این حال، به عنوان یک اصل کلی برای حمایت بین المللی از حق چاپ پذیرفته شده است که نباید هیچ روند ثبتی قبل از حمایت با توسعه ایده واجد شرایط برای حمایت از حق چاپ و حمایت بین المللی وجود داشته باشد. تنها چند کشور وجود دارند، مانند چندین کشور آمریکای لاتین، که تصریح می‌کنند که ثبت پیش شرط حمایت است، و ایالات متحده (در زمان این مصاحبه) اصرار داشت که ثبت نام باید قبل از صاحب حق چاپ برای طرح دعوی قانونی انجام شود. یا دریافت غرامت قانونی اکثریت قریب به اتفاق کشورها و مناطق این اصل را پذیرفته اند که حق چاپ به طور خودکار توسط قانون و بدون محدودیت محافظت می‌شود. چین نیز از این روند پیروی کرده است.

اداره ملی کپی رایت جمهوری خلق چین
World Intellectual Property Organization¹⁰
سازمان مالکیت معنوی

china intellectual property⁷
مالکیت معنوی چین⁸
National Copyright Administration of the People's⁹
Republic of China

ریسک‌های متحمل شده توسط طرف مجاز در تجارت را کاهش دهد.

ثبت کپی رایت نقش مهمتری را در مواردی که انتقال حق چاپ و سایر تغییرات در محتوای حق چاپ وجود دارد ایفا می‌کند. رایج است که حق چاپ مستلزم داشتن اثر اصلی نیست زیرا نوعی دارایی نامشهود است. بنابراین قانون مقرر می‌دارد که در صورت تغییر کپی رایت، ثبت و ثبت وجود داشته باشد. امید است که ثبت و ضبط بتواند به عنوان مدرکی مؤثر برای حفظ حقوق قانونی صاحب منصوب بی‌گناه در صورت انتقال چندباره حق چاپ باشد.

با این حال، در حال حاضر هنوز زمینه‌های زیادی در سیستم حقوقی چین برای ثبت حق چاپ وجود دارد که باید بهبود یابد. به غیر از قوانین اداری، هیچ مبنایی برای ثبت کپی رایت در خود قانون حق چاپ یافت نمی‌شود. همچنین در آیین نامه اجرایی از نظر نظام حقوقی مبنایی وجود ندارد. بسیاری از سؤالات هرگز روشن نشده‌اند و در رژیم‌های اداری حق چاپ حل و فصل نشده‌اند، اگرچه NCAC¹¹ اطلاعیه‌ای در مورد نیاز به تقویت ثبت حق چاپ صادر کرد. مقررات اجرایی قانون حق نسخه‌برداری جمهوری خلق چین تصریح می‌کند که «قرارداد مجوز استفاده، قرارداد انتقال حق نسخه‌برداری با مالک حق چاپ ممکن است برای ضبط منوط به بخش مدیریت حق چاپ باشد». با این حال، هیچ مقرراتی در مورد نیروی الزام آور چنین قراردادهایی وجود ندارد، و همچنان بین و در میان سایر زمینه‌های ثبت حق چاپ هرج

گذشته سمینار ویژه‌ای را برای جمع‌بندی شرایط مختلف مربوط به کپی رایت برگزار کرده است، به امید اینکه در آینده به ثبت بهتری دست یابد. شاید بتوان گفت که ثبت کپی رایت برای حفاظت از حقوق مالک در عصر شبکه‌های دیجیتال اهمیت بیشتری دارد. با این حال، مشاهدات و مطالعات بیشتری باید در آینده انجام شود تا نیروی الزام آور ثبت کپی رایت و سیستم‌های قانونی مناسب برای چنین ثبتی کشف شود.

IP چین: نظر شما در مورد تأثیر و اهمیت ثبت حق چاپ چیست؟

آقای سو: به نظر من باید آن را از دو جنبه ارزیابی کنیم. اولاً، ما باید برای ثبت کپی رایت ارزش قائل شویم زیرا این یک سیستم اساسی و ضروری برای حفاظت از حق چاپ است. همانطور که در بالا ذکر شد، ثبت نام بر موضوعات مربوط به خلق آثار مانند زمان اتمام کار، در دسترس قرار دادن یک اثر در دسترس عموم، اولین انتشار چنین اثری و ... تمرکز دارد. ثبت این موارد برای تعیین مالکیت حق چاپ از اهمیت زیادی برخوردار است. این به عنوان یک رکورد عینی از روابط متناظر بین صاحبان حق چاپ و اثر و ایجاد قبلی او از چنین آثاری عمل می‌کند. هر از گاهی به عنوان مدرک برای استنباط هویت دارنده حق چاپ و تعیین اینکه آیا سرقت ادبی در ثبت وجود دارد یا خیر استفاده می‌شود. همچنین به مالک کمک می‌کند تا هزینه‌های دادرسی مربوط به جمع‌آوری شواهد و

از آثار دیگران در طراحی الگوهای پارچه، ذکر نام نویسنده در ارتباط با اثری بدون مجوز و غیره. دلایل بسیاری برای این گونه اختلافات مربوط به کپی رایت آثار وجود دارد. هنرهای زیبا، از جمله نقض سوء نیت، درک نادرست کاربر از قانون کپی رایت، و ویژگی آثار هنرهای زیبا که در آن تمایل و عرف وجود دارد که سازندگان از یکدیگر یاد بگیرند و از یکدیگر تقلید کنند. علاوه بر این، اصل یک اثر هنری زیبا اغلب به شخص ثالث منتقل می شود. این گاهی اوقات موانعی را برای پدیدآورنده ایجاد می کند که بعداً به دنبال استفاده از حقوق خود به عنوان صاحب حق چاپ است. بنابراین، این یک انتخاب نسبتاً مؤثر برای طرفین مربوطه است که قبل از انتقال، یک حق چاپ را ثبت کنند تا از اختلافات حق چاپ در آینده جلوگیری شود.

بسیاری از مسائل و نمونه های کار از طریق ثبت کپی رایت ثبت و حفظ می شوند، از جمله نام دارنده حق چاپ یا نویسنده، زمان تکمیل اثر، اینکه آیا یک اثر در دسترس عموم قرار گیرد، اولین انتشار چنین اثری، زمان انتشار و سایر موارد همه این مسائل باید به عنوان شواهد اولیه برای اطمینان از اینکه آیا اعمال یک کاربر غیرقانونی سرقت ادبی است و اینکه آیا او باید مسئولیت نقض را بر عهده بگیرد استفاده شود. آنها هیچ اثر نامطلوبی بر صاحب خالق آثار هنری ندارند تا از حقوق خود در جایی که نسخه اصلی منتقل می شود استفاده کند.

China IP: آیا می توانید مراحل خاص ثبت حق چاپ نقاشی و خوشنویسی را به ما بگویید؟ آیا نکته ای وجود دارد که ثبت نام کنندگان در مراحل ثبت نام به آن توجه ویژه ای داشته باشند؟

و مرج وجود دارد. انتظار می رود در اصلاحیه قانون کپی رایت در آینده به این موارد توجه شود.

ثانیاً نقش ثبت کپی رایت محدود است و نباید اغراق را تشویق کرد. ثبت کپی رایت هرگز نباید از تولید خودکار کپی رایت، که یک اصل اساسی قانون کپی رایت است، فراتر رود یا جایگزین آن شود. ثبت هرگز به عنوان پیش نیاز برای حفاظت از حق چاپ عمل نمی کند. صاحب حق چاپ نباید توسط مقامات در اجرای سیستم ثبت حق چاپ همراه شود. در ثبت کپی رایت باید تفسیر و راهنمایی مناسبی وجود داشته باشد. باید در نظر داشته باشیم که ثبت کپی رایت به دلیل ویژگی های خاص آن اساساً با ثبت اختراع یا علامت تجاری متفاوت است. هیچ ارتباط مستقیمی بین میزان ثبت کپی رایت و ایجاد و انتشار آثار ادبی و هنری وجود ندارد. که ثبت کپی رایت هیچ ارتباطی با جمع آوری اطلاعات یک اثر ندارد. این که در مقایسه با حق ثبت اختراع و علامت تجاری، نباید مقداری پرستش شود. و اینکه انتشار عادی آثار هرگز تحت هیچ شرایطی تحت تأثیر ثبت حق چاپ قرار نخواهد گرفت.

China IP: ثبت کپی رایت چه کاری می تواند برای حفاظت از آثار نگارگری و خوشنویسی انجام دهد؟

آقای سو: آثار نگارگری و خوشنویسی بر اساس قانون حق چاپ چین به آثار هنرهای زیبا تعلق دارند. این یک نوع اثر ابعادی با تعداد زیادی نویسنده، ابزارهای مختلف و گستردگی اشاعه آثار است. معمولاً نسبت قابل توجهی از آثار هنری زیبا در بین تمام آثار ثبت شده وجود دارد. اختلافات در مورد حق چاپ آثار هنری زیبا هر از گاهی شنیده شده است، از جمله انتشار غیرمجاز تصاویر و انتشارات دیگر. گنجاندن غیرمجاز مجسمه در فضای باز در طراحی علامت تجاری، سرقت ادبی

از وجود اطلاعات غیراصیل یا نقض مقررات لازم تحت مقررات اداری، ثبت را لغو کند.

¹²CCPC در سال‌های اخیر تلاش‌های مستمری برای محبوبیت و بهبود فرم و فرآیند ثبت کپی رایت انجام داده است. هنجارهای مختلف ثبت نام تدوین شده است. همکاری با بسیاری از شرکا از طریق اشکال مختلف انجام شده است. یک سیستم اطلاعات ثبت نام توسعه یافته و راه اندازی شده است. یک سالن تجاری برای ثبت نام تکمیل شده است. و اقدامات دیگری انجام شده است. در یک کلام، CCPC تمام تلاش خود را برای ارائه خدمات موثر به متقاضیان از طریق بهبود روش کار و کارایی انجام داده است.

آقای Suo Laijun، مدیر سابق بخش مدیریت حق نسخه‌برداری اداره ملی حق نسخه‌برداری جمهوری خلق چین¹³، در حال حاضر معاون مدیر مرکز حفاظت از حق نسخه‌برداری چین CCPC مسئول ثبت آثار و نرم‌افزار است. وی با استفاده از تجربیات خود در زمینه تحقیقات و مدیریت حقوقی در زمینه‌های کپی‌رایت، از جمله مشارکت در تدوین، اصلاح و اجرای قوانین، مقررات اداری و ضوابط کپی‌رایت، تحقیقات عمیقی در زمینه تئوری و عمل ثبت کپی‌رایت انجام داده است. بنابراین آقای سو به یک متخصص معتبر در زمینه ثبت کپی رایت در چین تبدیل شده است.

آقای سو: مدارک مربوط به ثبت کپی رایت شامل: (الف) فرم درخواست. فرم باید به طور کامل پر شود و تمام اطلاعات اولیه از جمله نام آثار، نام صاحب حق چاپ، تألیف، زمان تکمیل خلق، در دسترس قرار دادن یک اثر در دسترس عموم، اولین انتشار، ارائه شود. این گونه آثار، زمان انتشار، راه‌های ایجاد، نحوه تماس با متقاضی و ... لازم است متقاضی کلیه اطلاعات مورد نیاز را به صورت دقیق ارائه دهد. (ب) شواهد. متقاضی ملزم به تکمیل فرم و ارائه مدارک مرتبط با اطلاعات مندرج در فرم از جمله کارت شناسایی، پروانه کسب، قرارداد متناظر و سایر مواردی است که کار مشترک، سفارشی، شاغل یا حقوقی وجود دارد. درگیر، و وکالت نامه‌ای که ثبت نام توسط یک نماینده انجام می‌شود. (ج) نمونه کار. متقاضی موظف است در هنگام پر کردن فرم، نمونه کارهایی را ارائه دهد که با اثری که در حال ثبت است مطابقت داشته باشد. الزامات خاصی برای آژانس ثبت فرموله شده است تا هنگام پذیرش فرم و در طول مراحل بررسی بررسی کند. آژانس ثبت باید به متقاضی دستور دهد که در مواردی که شرایط رسمی برآورده نشده است، اصلاحاتی انجام دهد. سازمان ثبت برای هر متقاضی که کلیه شرایط را داشته باشد گواهی ثبت را صادر می‌کند. گواهینامه باید شامل شماره ثبت، زمان ثبت نام و سایر عناصر اصلی لازم برای مدارک ثبت باشد. آژانس ثبت هیچ گونه تعهدی در قبال اطمینان از صحت مطالب ارسالی توسط متقاضی ندارد. با این حال، ممکن است در صورت اطلاع

¹³ National Copyright Administration of the People's Republic of China
اداره ملی کپی‌رایت جمهوری خلق چین

¹² China Copyright Protection Center
مرکز حفاظت از حق چاپ چین

نتیجه

بنابراین، سیاستگذاران ایرانی باید راهبردهایی را برای ارتقای حفاظت از حقوق مالکیت معنوی و همچنین مدیریت و توسعه دارایی‌های IP¹⁴ اتخاذ کنند. این استراتژی‌ها به ۴ دسته اصلی طبقه‌بندی می‌شوند: توسعه استراتژی ملی و تدوین و اجرای قوانین لازم، تامین زیرساخت‌های خوب، راه‌اندازی برنامه‌های آموزشی و تربیتی مناسب، ایجاد آگاهی در مورد جنبه‌های مختلف حقوق مالکیت معنوی و ترویج حداکثر استفاده از اطلاعات ثبت اختراع در سراسر جهان.

این کشور باید با هدف حفاظت و اجرای قوانین IP¹⁵، از جمله اقداماتی برای علامت تجاری نشان‌واره در بریتانیا، به همان جهت پیشرفت ادامه دهد. به این ترتیب، ایران در جهت رعایت تمام استانداردهای بین‌المللی برای حداکثر احترام به حقوق مالکیت معنوی در کشور پیشرفت خواهد کرد. بنابراین دارندگان IP احساس امنیت و انگیزه برای ایجاد بیشتر در آینده خواهند داشت.

سپاسگزاری

از معاونت محترم پژوهشی به خاطر حمایت حمایت معنوی در اجرای پژوهش حاضر سپاسگزاری می‌شود.
از آقای دکتر عبدالله عزیزاده به خاطر بازبینی متن مقاله و ارائه نظرهای ساختاری تشکر و قدردانی می‌شود.
از داوران محترم به خاطر ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌شود.

نگارندگان بر خود لازم می‌دانند از آقای دکتر محمد رسول آهنگران به خاطر مطالعه متن مقاله حاضر و ارائه نظرهای ارزشمند سپاسگزاری نمایند.

منابع

۱- ر. ک. به: نورالدین امامی، «حقوق مالکیت فکری»، فصلنامه رهنمون، مدرسه عالی شهیدمطهری، ش ۳ و ۲، پاییز و زمستان ۱۳۷۱

۲- حمید آیتی، حقوق آفرینش‌های فکری، تهران، نشر حقوقدان، ۱۳۷۵، ص ۸۰

۳- امیر صادقی نشاط، حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم افزار کامپیوتری، تهران، سازمان برنامه و بودجه، ۱۳۷۶، ص ۱۰۲

۴- همان، ص ۱۴۰ به نقل از:

Ripert (G), Boulanger (J): Traite de Droit Civil T. U, Paris, ۱۹۵۷,

۲۲۱۰N:

۵- همان، ص ۱۰۶

۶- نورالدین امامی، پیشین

۷- ر. ک. به: تقی لطفی، «ریشه‌های تاریخی حقوق تالیفی و حمایت حقوقی صنعتی»، مجله کانونوکلا، سال ۲۱، ش ۱۲ و ۱۱۳

¹⁵ مالکیت معنوی

¹⁴ مالکیت معنوی

۱۹- حمید آیتی، قدرت عمومی و حقوق پدیدآورندگان،
پایان نامه کارشناسی ارشد حقوق عمومی دانشگاه تهران،
۱۳۷۵

۲۰- بیژن حاجی عزیزی، واگذاری اطلاعات فنی در حقوق
ایران و تطبیقی (انتقال تکنولوژی)، پایان نامه کارشناسی ارشد
حقوق خصوصی دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۶۲

۲۱- عباس سعیدی فر، حق مولف در حقوق ایران و تطبیق
بین سیستم حقوق ایران و فرانسه، پایان نامه کارشناسی ارشد
حقوق خصوصی دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۶۲

۲۲- هوشنگ صادقی مقدم، حق مولف و کنوانسیون های
بین المللی، پایان نامه کارشناسی ارشد حقوق خصوصی
دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۶۷

۲۳- علی اکبر کوچکی پور، حقوق پدیدآورنده اثر هنری،
پایان نامه کارشناسی ارشد حقوق خصوصی دانشگاه شهید
بهشتی، ۱۳۷۰

۲۴- World Intellectual Property Organization - WIPO- General
Information - ۱۹۹۵

۲۵- W.R. Cornish - Intellectual Property - Sweet & Maxwell,
۱۹۹۶

۲۶- W.R. Cornish - Case & Materials on

۲۷- CHINA DAILY, china intellectual property, 2011, Kevin Nei.

۲۸- Wikipedia, Intellectual property in Iran

۲۹- سایت NCAC, National Copyright Administration of the
People's Republic of China

۸ (U.C.C) Union Copyright Convention.

۹ WIPO World Intellectual Property Organization.

۱۰ TRIPS Trade Related aspects of Intellectual Property Rights.

۱۱- ر. ک. به: طاهره میرعمادی، «مقررات حقوقی مالکیت
معنوی مرتبط با تجارت»، مجله اطلاعات سیاسی اقتصادی،
ش ۱۰۷ و ۱۰۸

۱۲- ر. ک. به: افسانه خاکپور، «تکنولوژی، حقوق مالکیت
معنوی و تجارت بین الملل»، مجله اطلاعات سیاسی
اقتصادی، ش ۸۷-۸۸

۱۳- فرهاد امام، «حقوق سرمایه گذاری خارجی در ایران»،
تهران، یلدا، ۱۳۷۳ به نقل از:

Stewart, Frances: International Technology Transfer Issue &
Policy Options, World Bank staff working Papers, The World Bank,
۶۷-۶۵, P. ۱۹۷۹ USA,

۱۴- طاهره میرعمادی، پیشین

۱۵- مرتضی مطهری، نظری به نظام اقتصادی اسلام، تهران،
صدرا، ۱۳۶۸، ص ۵۶، ۵۸، ۱۳۴، ۱۴۶

۱۶- مثل آیات عظام فاضل، مکارم، امامی
کاشانی، جعفر سبحانی...

۱۷- مضمون بیان آیه الله صافی. ر. ک: فصلنامه رهنمون، ش
۲ و ۳، پاییز ۱۳۷۱

۱۸- ر. ک. به: همان، ش ۲۴ / امیر صادقی نشاط، پیشین،
ص ۲۹

اداره ملی کپی رایت جمهوری خلق چین.

۳۰- سایت WIPO, World Intellectual Property Organization

سازمان جهانی مالکیت معنوی.

۳۱- سایت WTO, World Trade Organization

سازمان تجارت جهانی.

